

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ DERSİNİN SANAL ORTAM TECRÜBESİ (İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Yrd. Doç. Dr. M. Hakan Özçelik
İAÜ
hakanozcelik@aydin.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. N. Selcen Korkmazcan
İAÜ
selcenkorkmazcan@aydin.edu.tr

Özet

Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarındaki önlisans ve lisans programlarında Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersi zorunlu ders olarak okutulmaktadır. Teknolojik gelişmelerin yakından takip edilerek kullanıldığı İstanbul Aydın Üniversitesi'nde, sistemin uygun olması, öğrenci mevcudunun fazlalığı karşısında yeterli fiziksel ortamın bulunmaması ve dersin tüm öğrencilere ortak ders planına uygun verilebilmesi gibi sebeplerden, Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersi, sanal ortamda, uzaktan eğitim olanakları kullanılarak verilmektedir.

Bu çalışmada, İstanbul Aydın Üniversitesi'nde 5 yılı aşkın süredir Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersi vermekte olan öğretim üyelerinin tecrübelerinden faydalanılarak dersin sanal ortamda, uzaktan eğitim olanakları kullanılarak verilmesiyle ortaya çıkan durum ele alınacaktır. Dersin sanal ortama taşınmasının ardından yapılan sınavlar sonucunda elde edilen genel başarı tablosu ve öğrenciler tarafından gerçekleştirilen dersin işlenişine yönelik genel değerlendirme tablosundan faydalanılarak öğrencilerin derse bakış açıları ve dersin sanal ortamda yapılmasına yönelik algıları değerlendirilecektir. Uzaktan eğitim sisteminin ilgi çekmesi ve geliştirilebilmesi ve Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersinin daha verimli bir hale getirilebilmesi için çeşitli öneriler paylaşılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Online Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersi, zorunlu Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersi, ortak dersler.

THE VIRTUAL ENVIRONMENT EXPERIENCE OF PRINCIPLES OF ATATÜRK AND THE HISTORY OF REVOLUTIONS COURSE (THE SAMPLE OF ISTANBUL AYDIN UNIVERSITY)

Abstract

Principles of Atatürk and the History of Revolutions courses are compulsory at Turkish higher education institutions. To understand the Turkish revolution and learn the Kemalist system of thought, the courses have been given at universities since 1930s. Since then, the courses' name, content and the wording have been changed several times. For several years, some of the higher education institutions with the technological facilities, use the distance education or online systems for some of the courses. Istanbul Aydın University is one of the innovative institutions in technology and at the university the distance education facilities are available. These facilities are in use for the compulsory courses as well as Principles of Atatürk and the History of Revolutions. In this work, the intraclass courses which were given in 2010-2011 Academic year and the Online courses which were given in 2014-2015 are examined. The intraclass courses are seemed to be more successful than the Online courses not only regarding the grades, but also the student's assessments. It is understandable that the Online courses are going to be continuous when the benefits are considered; so as a result, a proposal has been suggested to use some innovative elements such as animations, videos and interactive maps for the courses.

Keywords: Online Principles of Atatürk and the History of Revolutions courses, compulsory Principles of Atatürk and the History of Revolutions courses, compulsory courses in higher education.

GİRİŞ

Bir toplumun gelişmesinde, kendi geçmişine ve değerlerine sahip çıkması zorunluluğundan hareketle, genel hatlarıyla Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluş mücadelesini anlatan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi, devletin kuruluşundan kısa bir süre sonra yükseköğretim kurumlarında verilmeye başlanmıştır. Osmanlı Devleti'nin çöküşü, Milli Mücadele dönemi ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşunu, tarihten çıkarılması gereken dersleri de içerecek şekilde anlatmaya gayret eden derste, Atatürkçü düşünce sisteminin anlaşılması ve genç nesillere aktarılması amaçlanmaktadır.

Türk Devrimi'nin hazırlık aşamasından Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin geleceğe hazırlanmasına kadar her türlü adımın öncüsü ve yakın takipçisi olan Atatürk, ilköğretimden yükseköğretime kadar gerçekleştirilecek eğitim-öğretim konusunda da bu tutumunu sürdürmüştür. Ordinaryüs Profesör Enver Ziya Karal, Atatürk'ün, Türk ulusunun dünya ulusları arasındaki uygarlık yarışında geri kalmasının nedenini, "izlenmiş olan öğretim ve eğitim siyaseti" şeklinde açıkladığını belirtmiştir (Karal, 2006). Bu düşünce şekline uygun şekilde, eğitim konusyla yakından ilgilenen Atatürk, Milli Mücadele döneminde cephelerdeki savaş sürerken Milli Eğitim Şurası toplamış; savaş Türk birliklerinin zaferiyle sona erdikten sonra ne yapmayı planladığını soranlara Milli Eğitim Bakanı olmayı hedeflediğini belirtmiştir (Doğan, 2006). Atatürk, 1937 yılında, TBMM'yi açış konuşmasında "en uygar ve refaha kavuşmuş ülke" olma hayalinin düşünce ve eylemi bir arada yürüterek başarılacağı üzerinde durmuştur. Atatürk, konuşmasında şöyle demiştir: "...ülkenin büyük kalkınma savaşının ve yeni yapısının istediği teknik elemanları yetiştirmek, ülke davalarının ideolojisini anlayacak, anlatacak, nesilden nesile yaşatacak kişi ve kurumları yaratmak; işte bu önemli ilkeleri en kısa sürede sağlamak, Kültür Bakanlığının üzerine aldığı büyük ve ağır görevler arasındadır. Belirttiğim ilkeler, Türk gençliğinin beyninde ve ulusun bilincinde her zaman canlı tutmak, üniversitelerimize ve yüksek okullarımıza düşen başlıca görevdir (TBMM, 1987)." Türk devriminde kültür reformu kapsamında ele alınan üniversite reformu ile hedeflenen çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak için eksik görülen noktalar tamamlanmaya çalışılmıştır.

Türk Devrimi'nin ilk yükseköğretim kurumu, henüz Milli Mücadele'nin askeri boyutu sürerken açılması planlanan, ancak 4 yıllık bir gecikmeyle 1925 yılında Atatürk'ün ve Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt'un çabasıyla Adalet Bakanlığı'na bağlı olarak kurulan Ankara Hukuk Mektebi olmuştur. Türk devriminin, kendisinden önceki devrimlerden farkının anlatıldığı İhtilaller Tarihi dersi, bizzat Adalet Bakanı Bozkurt tarafından verilmeye başlanmıştır (Oğuzoğlu, 1966). Üniversite Reformu'nun mimarı sayılan ve 1931 yılında Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti'nin ilk Genel Sekreteri olan Reşit Galip, Türk medeniyetini araştırmak ve Cumhuriyet tarihi ve inkılaplarını yazmak konuları üzerinde özenle durmuş; 1932 yılında Milli Eğitim Bakanı olduktan sonra, Cumhuriyetin onuncu yılında üniversitelerde inkılap tarihi dersi verilmesini teklif etmiştir (İnan, 2011). 1932 yılında üniversite reformunun gerçekleştirilmesi için İsviçre'den Profesör Albert Malche Türkiye'ye davet edilmiş, kendisinden Darülfünun hakkında bir rapor hazırlaması istenmiştir. Malche, 29 Mayıs 1932 yılında hazırladığı İstanbul Üniversitesi'nin kuruluşu hakkındaki raporunda, Edebiyat Fakültesi'nde kurulacak 12 sabit kürsüden birinin Türkiye Tarihi olması yönünde tavsiyeler bulunmuştur. Raporda, "Darülfünun meselesi esas itibarile Türkiyenin fikrî, manevî, hattâ içtimai istikbali meselesidir" ifadesini kullanan Profesör Malche, bazı ülkelerde uygulandığı gibi, tatil zamanlarında yabancı turistlerin de Türkiye'ye getirilerek, katılımlarının sağlanabileceği konferanslar düzenlenebileceğini belirtmiştir (Malche, 1939). Atatürk devrimlerine gerektiği kadar ayak uyduramayan Darülfünun yerine 1933 yılında İstanbul Üniversitesi'nin kurulmasıyla inkılap tarihi dersleri üniversite bünyesinde okutulmaya başlanmıştır (Akşin, 1993). 1934 yılında bizzat Atatürk'ün istek ve yönlendirmesiyle, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluşu aşamasında önemli kadrolarında yer almış siyasetçi, hukukçu, eğitimciler tarafından inkılap tarihi dersi verilmeye başlanmıştır. İstanbul Üniversitesi'nde Zeynep Hanım Konağı'nda her Salı günü, dönüşümlü olarak Mahmut Esat Bozkurt, Yusuf Kemal Tengirşek, Recep Peker ve Yusuf Kemal Bayur Devrim Tarihi derslerini vermişlerdir (Öklem, 1993).

Mahmut Esat Bozkurt, 8 Mart 1934 tarihinde İstanbul Üniversitesi'nin Konferans Salonu'ndaki derslerine şu ifadeleri kullanarak başlamıştır: "Büyük Şefim, ihtilâlin hukuk tarihini Türk gençliğine anlatmamı tensip buyurdular... Bu çok ciddi Maarif Vekaletimiz bana bildirdiği zaman, Selçukta çiftlerimin başında bulunuyordum. Yapıp yapamayacağımı düşünmedim bile... Kabul ettim. Hazırlanmağa başladım. Çünkü şef emredince, başarılmayacak bir iş olmadığına inanım vardır (Bozkurt, Peker ve Tengirşek, 1997: 21)." Bozkurt'un açılış

dersini yaparken kullandığı bu ifadeler, Atatürk'ün Türk devriminin öğretilmesinde ne kadar hassas olduğunu ve konunun ne kadar özenle yürütüldüğünü göstermesi açısından önem taşımaktadır. Son sınıflara verilen bu dersler, konferans şeklinde yapılarak dışarıdan katılıma da açık tutulmuş; hem Ankara, hem de İstanbul'da anlatımı sürdürülmüştür. Büyük ilgi gören dersler, bir dönem radyoda da yayınlanmıştır (Oğuzoğlu, 1963). Dersleri verecek kadroların belirlenmesinde gösterilen özenin yanında, Türk Devrimi'nin anlaşılması ve aktarılmasına verilen değer, tüm bu bilgiler göz önünde bulundurulduğunda daha net bir biçimde ortaya çıkmaktadır.

1941 yılında derslerin, "İnkılâp Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi" adı altında bir ders şeklinde verilmesi kararlaştırılarak, "bu konularda ilmi incelemeler yapmak ve yaymak üzere", "İnkılâp Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Enstitüsü" kurulması için hazırlıklar başlatılmıştır (TBMM, 1993). 1942 yılında, Recep Peker'in 1930lar'da büyük bir eksiklik olduğunu ifade ettiği ve zorunlu gördüğü İnkılap Tarihi Enstitüsü Ankara'da açılarak mevcut eksiklik giderilmiş, inkılap tarihi derslerinin sorumluluğu, enstitüye verilmiştir.

1961 Anayasası'nın "üniversitelerin kendilerince yönetilmesi" düzenlemesiyle, ders içeriklerinde farklılaşmalar ortaya çıkmıştır (Özüçetin ve Nadar, 2010). 1960-1980 yılları arasında dersin adında ve içeriğinde çeşitli düzenlemelere gidilmeye çalışılmışsa da, standart ve kalıcı bir uygulamaya geçilmesi mümkün olmamıştır. 1980 sonrasında kabul edilen 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda Türkiye'de yükseköğretimin amacı, "Atatürk İnkılapları ve İlkeleri doğrultusunda Atatürk milliyetçiliğine bağlı" vatandaşlar yetiştirmek olarak açıklanmıştır. "Öğrencilere, Atatürk inkılapları ve ilkeleri doğrultusunda Atatürk milliyetçiliğine bağlı hizmet bilincinin kazandırılması" hedefiyle, 29 Mayıs 1991 tarihinde YÖK Kanunu'nda yapılan düzenlemeye göre Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersi, yükseköğretim kurumlarında zorunlu ders olarak okutulmaktadır (T.C. Resmi Gazete, 1981, 1991).

Online Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi

2003 yılından beri faaliyet gösteren ve Türkiye'nin en büyük vakıf üniversitesi olan İstanbul Aydın Üniversitesi'nde 39000 öğrenci bulunmaktadır.¹ Sürekli bir gelişme ve büyümeyi hedefleyen ve 20. yılında dünyanın en büyük 500 üniversitesi arasına girmeyi hedefleyen üniversitede, teknolojik gelişmeler yakından takip edilerek kullanılmaktadır. Uzaktan Eğitim olanaklarını ilk etapta yalnızca Uzaktan Eğitim programlarında kullanan üniversite, teknolojik altyapısını geliştirerek, sistemi, örgün eğitimde de faydalı olabilecek hale getirmiştir.

Önlisans ve lisans programlarında zorunlu olarak alınan Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersi 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında 12000 öğrenci tarafından alınmaktadır. Ders, teknolojik yatırımlarla sistemin uygun hale getirilmiş olması; öğrenci mevcudunun fazlalığı karşısında yeterli fiziksel ortamın bulunmaması; dersin tüm öğrencilere ortak ders planına uygun verilebilmesi gibi sebeplerden, istenilen yer ve zamanda daha geniş kitlelere ulaşılması kolaylığı ve ekonomik avantajları da değerlendirilerek, sanal ortamda, uzaktan eğitim olanakları kullanılarak verilmektedir. Dersin işlenişinde 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılından itibaren faydalanılan uzaktan eğitim teknolojilerinin yanında, 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılı Bahar döneminden itibaren sınavlar da, kampüsteki bilgisayar laboratuvarları kullanılarak Online yapılmaktadır.

Bu çalışmada, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin sınıf ortamında verildiği 2010-2011 Eğitim- Öğretim yılı ve 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılından itibaren geçiş yapılan Online dersler dönemi, 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılı güz döneminin sonuna dek incelenmiştir. İstanbul Aydın Üniversitesi'nde, son beş yılda Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi derslerini alan önlisans ve lisans öğrencilerinin ders başarıları ve eğitim- öğretimi değerlendirdikleri web tabanlı anketten faydalanılarak, sınıf içi eğitim ile online eğitimde verilen ders hakkındaki veriler kıyaslanmıştır. Aşağıda, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersini 2010-2011 Eğitim ve Öğretim Yılı Bahar Dönemi'nde sınıf içinde alan ve 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılı Bahar Dönemi'nde Online olarak alan öğrencilere ait veriler ve gözlenen durumla ilgili değerlendirmeler bulunmaktadır.

¹ Veriler, İAÜ Mütevelli Heyeti Başkanı Dr. Mustafa Aydın tarafından 10 Ocak 2016 tarihinde CNN Türk'te yayınlanan Hakan Çelik ile Hafta Sonu programında paylaşılmıştır.

2010-2011 Eğitim Ve Öğretim Yılı Bahar Dönemi: Sınıf İçi Eğitim

Şekil 1: 2010-2011 Eğitim- Öğretim Yılı Bahar Dönemi Önlisans Öğrencileri Başarı Durumu(<http://ubis.aydin.edu.tr/?Pointer=Main&>)

2010-2011 Eğitim- Öğretim yılı bahar döneminde Önlisans öğrencilerinin, sınıf ortamında yapılan Atatürk ilkeleri ve İnkılap tarihi dersine ait başarı durumu incelendiğinde; öğrencilerin %14'ünün başarısız olduğu, %20'inin şartlı başarı sağladığı, %66'sının başarılı olduğu tespit edilmiştir.

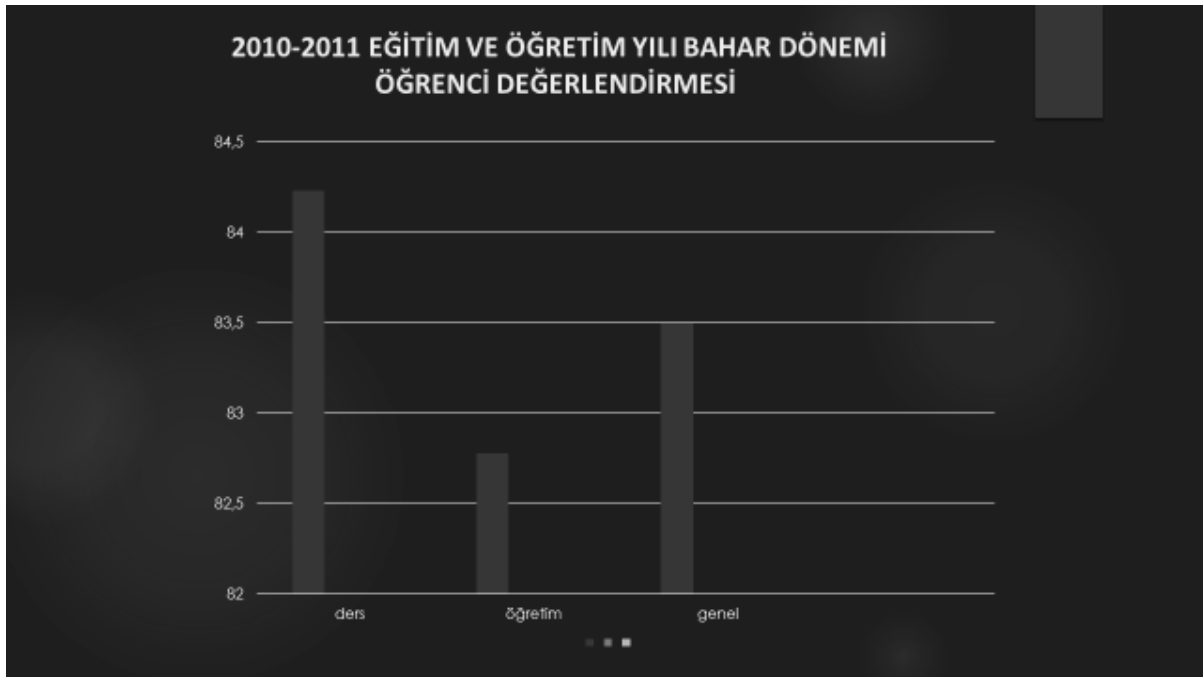
Şekil 2: 2010-2011 Eğitim- Öğretim Yılı Bahar Dönemi Lisans Öğrencileri Başarı Durumu

2010-2011 Eğitim- Öğretim yılı bahar döneminde lisans öğrencilerinin sınıf ortamında yapılan Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersine ait başarı durumu incelendiğinde; öğrencilerin %7'sinin başarısız olduğu, %12'sinin şartlı başarılı sağladığı, %81'inin ise başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 3: 2010-2011 Eğitim- Öğretim Yılı Bahar Dönemi Önlisans ve Lisans Öğrencileri Başarı Durumu

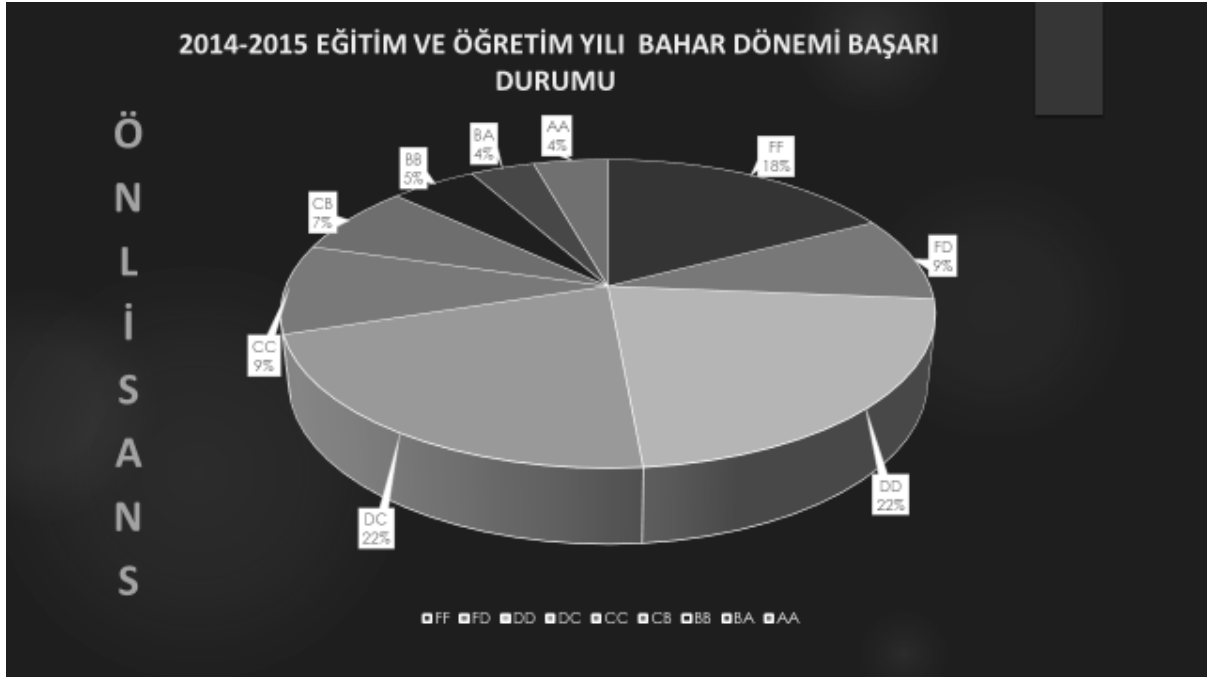
2010-2011 Eğitim- Öğretim yılı bahar döneminde toplam 4093 önlisans/ lisans öğrencisine ait sınıf ortamında yapılan Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersine ait başarı durumu incelendiğinde; öğrencilerin %11'inin başarısız olduğu, %17'sinin şartlı başarı sağladığı, %82'sinin başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 4: 2010-2011 Eğitim- Öğretim Yılı Bahar Dönemi Öğrenci Ders Değerlendirme Anketi Sonucu

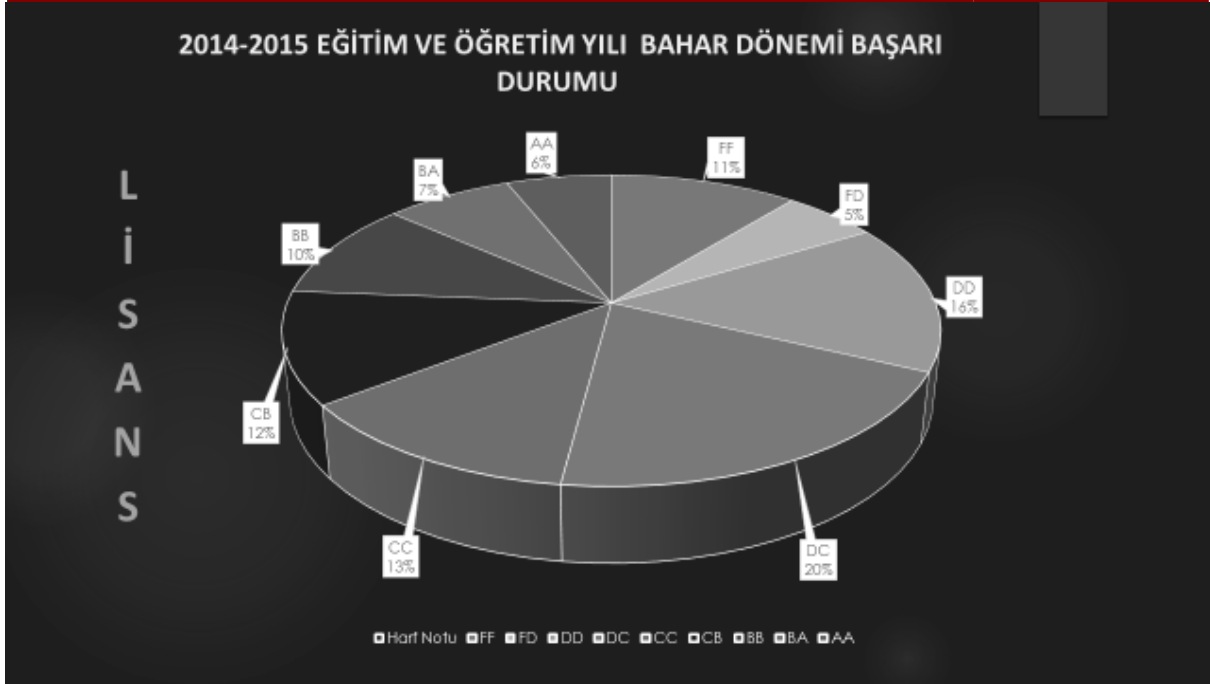
İstanbul Aydın Üniversitesi'nde öğrencilerin ve öğretim elemanlarının eğitimle ilgili tüm işlemlerinde kullandıkları web tabanlı Akademik Bilgi Sistemi'nde tüm öğrencilerin aldıkları dersleri, dersin işleniş, öğretim elemanı ve dersteki durumlarını değerlendirmeleri için toplam 31 soru içeren bir anket yer almaktadır. Gönüllü olarak yanıtlanan ve kim tarafından cevaplandığı gizli tutulan bu ankette dersin Eğitim Bilgi Sistemi (EBS) ile uyumunu sorgulayan ders başarısı; işleniş şekliyle ilgili durumu sorgulayan öğretim başarısı; öğretim elemanının dersteki etkinliği ve yetkinliğini sorgulayan öğretim elemanı başarısı (çalışmada değerlendirmeye alınmamıştır) ve tüm bu anketi yanıtlayan öğrencinin derse hazırlık düzeyini ölçen öğrenci başarısı (çalışmada değerlendirmeye alınmamıştır) başlıklı bölümler yer almaktadır. 1-5 arası puan vererek dersin öğretim başarısını değerlendirmek üzere anketi cevaplayan farklı bölümlerden %64.40 katılım oranıyla 615/955 öğrencinin yaptıkları değerlendirmeye göre; 2010- 2011 Eğitim- Öğretim yılı bahar döneminde ders başarısının %83.67 olduğu, öğretim başarısının %82.73, genel başarının ise %83.51 olduğu tespit edilmiştir.

2014-2015 Eğitim Ve Öğretim Yılı Bahar Dönemi: Online Eğitim

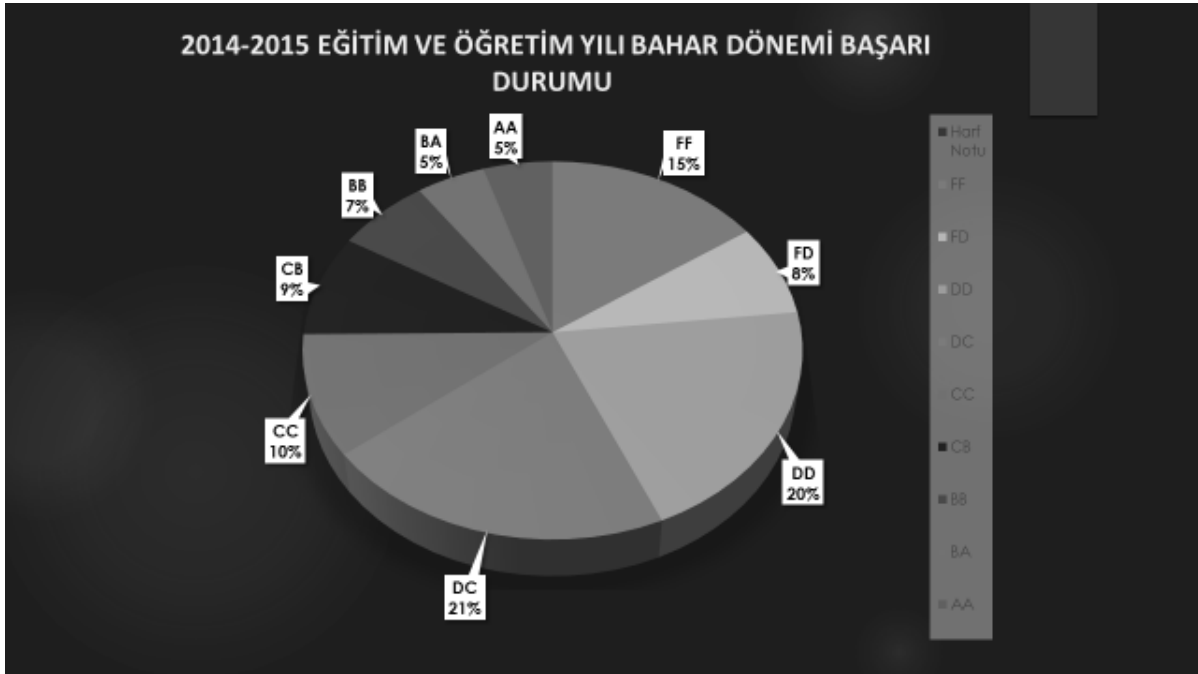
Şekil 5: 2010-2011 Eğitim- Öğretim Yılı Bahar Dönemi Önlisans Öğrencileri Başarı Durumu

2014-2015 Eğitim- Öğretim yılı bahar döneminde Önlisans öğrencilerinin Online olarak yapılan Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersine ait başarı durumu incelendiğinde; öğrencilerin %27'sinin başarısız olduğu, %44'ünün şartlı başarı sağladığı, %29'unun ise başarılı olduğu tespit edilmiştir.

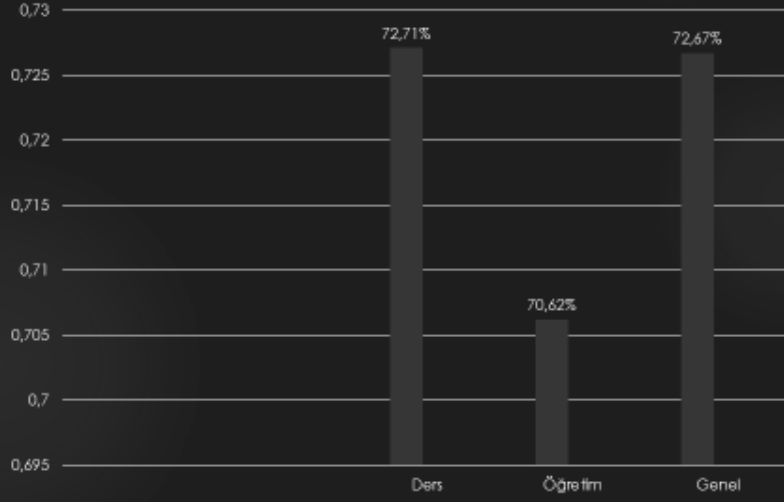
Şekil 6: 2010-2011 Eğitim- Öğretim Yılı Bahar Dönemi Lisans Öğrencileri Başarı Durumu

2014-2015 Eğitim ve Öğretim yılı bahar döneminde, lisans öğrencilerinin online olarak yapılan Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersine ait başarı durumu incelendiğinde; öğrencilerin %16'sının başarısız olduğu, %36'sının şartlı başarı sağladığı, %48'sinin başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 7: 2010-2011 Eğitim- Öğretim Yılı Bahar Dönemi Önlisans/ Lisans Öğrencileri Başarı Durumu

2014-2015 Eğitim- Öğretim yılı bahar döneminde Önlisans/Lisans öğrencilerinin Online olarak yapılan Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersine ait başarı durumu incelendiğinde; öğrencilerin %23'ünün başarısız olduğu, %41'inin şartlı başarı sağladığı, %36'sının başarılı olduğu tespit edilmiştir.

**2014-2015 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI BAHAR DÖNEMİ
ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRMESİ**

Şekil 8: 2014-2015 Eğitim- Öğretim Yılı Bahar Dönemi Öğrenci Ders Değerlendirme Anketi Sonucu

2014-2015 Eğitim-Öğretim yılı bahar dönemi öğrencilerinin %28.42'sinin (108/380) sözü edilen anketi cevapladığı görülmüştür. Buna göre ders başarısının %72.7 olduğu, öğretim başarısının %70.62, genel başarının ise %72.67 olduğu gözlemlenmektedir.

DEĞERLENDİRME

Şekil 9: 2010-2011 ve 2014-2015 Eğitim- Öğretim Yılı Bahar Dönemi Öğrenci Ders Değerlendirme Anketi Sonuçları

Yukarıda verilen bilgiler ışığında 2010-2011 ve 2014-2015 Eğitim ve Öğretim dönemleri sonunda öğrencilere tarafından gönüllülük esasına göre yapılan değerlendirme anketlerinde;

Ders Başarısını belirleyebilmek için; dersin ilan edilmiş olan içeriği, konu kapsamı, öğrenme kazanımları, öğretme ve öğrenme yöntemleri, haftalık konu dağılımı, kullanılan kaynaklar, materyaller, ölçme ve değerlendirme yöntemleri, işyükü ve AKTS kredisi uyumluluğu gibi konular değerlendirme süreç anketinde sorgulanmış ve 2010-2011 Eğitim-Öğretim döneminde %83.6'lık bir sonuçla daha başarılı görülmüştür.

Öğretim Başarısını belirleyebilmek için; sınıf atmosferi, ders içeriği, öğrencilerin derse katılımı gibi konular değerlendirme süreç anketinde sorgulanmış ve yine 2010-2011 Eğitim-Öğretim döneminde %82.73'lük bir sonuçla daha başarılı görülmüştür.

Dönemlerin yıllar arasındaki farklara göre Genel Başarısına bakıldığında da 2010-2011 Eğitim-Öğretim döneminde %83.51'lik bir sonuçla daha başarılı görülmüştür.

Bu çalışmanın hazırlanmasında incelemesi yapılan, ancak tablo olarak yer verilmeyen diğer dönemlere aynı ya da farklı öğretim görevlilerine ait tablolarda da benzeri sonuçların bulunduğu gözlemlenmiştir.

Sınıf için eğitimlerin gerçekleştirildiği 2010-2011 Eğitim-Öğretim döneminin daha başarılı görülmesinin yanı sıra, öğrencilerin anketlerde görüşlerini belirttiği bölümlerde, sınıf ortamında yapılan derslerin daha ilgi çekici ve anlaşılır olduğuna yönelik ifadeleri sıkça vurgulanmıştır. Bazı öğrenci istekleri ve yorumları şu şekilde sıralanabilir:

"Yüz yüze işlense daha iyi olurdu...", "Fazlasıyla faydalıydı her anlamda lakin örgün olmasını tercih ederdim.", "Hiç verimli olmuyor ONLINE dersler.", "Online derslere karşıyım artık kaldırılın.", "ders çok sıkıcı canlı anlatılın online olmasın ilgi çekici olur", "Online ders olması pek de güzel değil.", "online derslere karşıyım.", "online olması biraz dezavantaj yaratıyor. Birebir diyalogda dersin daha yararlı olacağı kanaatindeyim.", "online ders değil normal ders olsa çok daha başarılı olurduk.", "Online derslere kesinlikle karşıyım . Öğretim görevlileri ders konusunda ne kadar donanımlı olsa bile birçok kopukluklar yaşıyoruz . Ses düzeneği, internet bağlantı sorunu yaşanıyor her defasında ve bu sebeplerden dolayı derse katılmak istemiyorum. Tamamen online dersin verimsiz olduğunu düşünüyorum." "Dersin online olması hoş bir durum değil ya hiç olmasın yada ya da normal bir ders olarak alınmasının daha yararlı olacağına inanıyorum." "Online dersleri yararlı bulmuyorum. Her zaman izleme ve takip etme imkanımız olmuyor." "dersin bilgisayar üzerinde olmasına çok karşıyım... sınava yeterince konsantre olamıyoruz ..", "online işlenmemeli!!!", "Sıkıntılı olan tek şey derslerin birebirde sınıf ortamında değil ONLİNE şekilde olmasıdır." "dersi algılama açısından ONLİNE değil sınıf içi ders olması tercihimdir."

Bu gibi yorumların dışında, sayıca azınlıkta kalmakla beraber, dersin işleniş yönteminden memnuniyet duyan öğrenciler de bulunmaktadır. Online dersleri olumlu şekilde değerlendiren öğrencilerden bazılarının yorumları şu şekildedir:

"Derslerden gayet memnunum, dersleri tam saatinde izleyemesem de arşivden izledim", "Dersi verimli buluyorum", "Videolar yeterli düzeyde eğitim veriyor. Bu durumdan memnunum.", "Her şey sorunsuz.", "Online derslerde problem yok tüm dersler böyle olabilir.", "Online dersleri faydalı buluyorum."

SONUÇ

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin sınıf ortamı ve bilgisayar üzerinden, iki farklı dönemde ve ayrı metotla verilmesinin karşılaştırıldığı bu çalışmada, sınıf ortamında yapılan derslerin uzaktan eğitim olanaklarından faydalanılarak online olarak yapılan derslere oranla daha başarılı olduğu gözlemlenmiştir. Başarı durumu, hem ders geçme durumlarına, hem de dersin yapılışından duyulan memnuniyete genel olarak yansımış durumdadır. Öğrencilerin sınıf ortamında yapılan dersleri daha çok tercih ettiği tespit edilmiştir.

Uzaktan eğitim olanakları ve sistemine yapılan yatırımlar ve elde edilen sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda, derslerin Online olarak yapılmasından vazgeçilmeyeceği anlaşılırken, bazı diğer derslerin de Online verileceğinin işaretleri görülmektedir. Durum böyle iken, derslerin bu sistem içerisinde nasıl daha etkili olabileceği sorusu önem kazanmaktadır. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi Online olarak yapılırken sınıf

ortamında yüz yüze ders işlendiğinde ortaya çıkan olumlu yanları elde edilemese de, bilgisayar teknolojilerinin avantajları ve fırsatlarının kullanılabilmesi açıktır. Bu bağlamda; konuların daha ilgi çekici ve akılda kalıcı olabilmesi açısından dersin, fotoğraflar, interaktif haritalar, belgeseller, animasyonlar kullanılarak zenginleştirilmesi; olaylara tanık kişilerin veya konunun farklı bir yönüyle uzmanının da görüşlerinin alınması; bazı durumlarda dersin konusu olan durumların, faydası görülebilecek yerlerde çekimi yapılan videolarla paylaşılması; tartışmaya açık konularda iki farklı uzmanın karşılıklı olarak konuyu ele aldığı derslerin eklenmesi sağlanabilir.

Bu çalışmanın hazırlığında bir kez daha gözlemlenen bir diğer sonuç da dikkat çekicidir. Öğrenciler, uzaktan eğitim programlarına, tüm derslerin uzaktan eğitim olanakları kullanılarak gerçekleştirildiğinin bilinciyle kayıt yaptırdıklarından, derse yönelik ilgileri ve başarı durumları daha iyi düzeyde görülmektedir. Örgün eğitim programlarına kayıt yaptıran öğrencilere, bazı derslerini Online sistem üzerinden alacaklarına, ancak bu derslerin de diğer dersler kadar ilgilenilmesi gereken dersler olduğu kayıt sırasında anlatılarak, hem derse katılımı, hem de ders başarısında daha olumlu sonuçlar elde edilebileceği düşünülmektedir.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin teknolojik olarak desteklenmesinin dışında, geçmişi öğrenmenin, geleceğe güvenle bakmak olduğunu hatırlatacak şekilde derslere duyulan ilginin de artırılabilmesi düşünülmektedir. Öğrencilerin aldığı mesleki eğitimin türüne bakılmaksızın, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşunu detaylı bir şekilde anlatan derslerin her öğrencinin bilmesi gereken konuları içerdiğini anlaması sağlanmalıdır. Bunun için de, öğretim üyelerinin yanında, yükseköğretim kurumlarının yöneticileri ve hatta tüm eğitimcilerin sağlayacağı katkının, öğrenciler üzerinde etkili olacağı açıktır.

Not: Bu çalışma 5- 6 Şubat 2016 Tarihlerinde Antalya'da düzenlenen 2nd International Congress on Education, Distance Education and Educational Technology- ICDET'de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Bozkurt, M.A., Peker, R. ve Tengirşenk, Y.K. (1997). *1933 Yılında İstanbul Üniversitesi'nde Başlayan İlk İnkılap Tarihi Ders Notları*, Haz.: Oktay Aslanapa, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul.

T.C. Resmi Gazete,(1981). 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu, , 6 Kasım 1981, Sayı: 17506.

T.C. Resmi Gazete,(1991). 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu, 9 Haziran 1991, Sayı: 20896.

Atatürk'ün Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni Açış Konuşmaları, (1987). TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, TBMM Basımevi, Ankara.

Doğan, H. (2006). *"Atatürk'ün İşlevsel Eğitim Anlayışı"*, Ankara Üniversitesi'nin 60. Kuruluş Yılı Armağanı, Atatürk ve Türk Dili ve Edebiyatı, Türk eğitimi ve Türk kültürü konusunda seçme yazılar, Editör Doç. Dr. Doğan Atılğan, Ankara Üniversitesi yayınları, Ankara.

İsmet İnönü'nün TBMM'deki Konuşmaları, (1993). 1920-1973, İkinci Cilt (1939-1960), TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, Ankara.

Karal, E. Z. (2006). *"Atatürk ve Eğitim"*, Ankara Üniversitesi'nin 60. Kuruluş Yılı Armağanı, Atatürk ve Türk Dili ve Edebiyatı, Türk eğitimi ve Türk kültürü konusunda seçme yazılar, Editör Doç. Dr. Doğan Atılğan, Ankara Üniversitesi yayınları, Ankara.

Malche, A. (1939). *İstanbul Üniversitesi Hakkında Rapor*, T.C. Maarif Vekilliği Yayını, Devlet Basımevi, İstanbul.

Akşin, S. (1993). *"Bozkurt ve Peker'in Devrim Tarihi Ders Kitapları"*, Çağdaş Türkiye Araştırmaları Dergisi, "Ölümünün 50. Yılında Mahmut Esat Bozkurt Sempozyumu" (Kuşadası: 21 Aralık 1993), C:2, S:4-5.

Oğuzoğlu, H. C. (1966). “Ankara Hukuk Fakóltesi’nin Kuruluş ve İlk Yılları”, Ankara Hukuk Fakóltesi, 40. Yıl Armağanı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Yayınları, Ankara.

İnan, A. (2011). *Atatürk Hakkında Hatıralar ve Belgeler*, Yeni Baskıya Hazırlayan Arı İnan, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 10. Baskı.

Öklem, N. (1993). “Anılarda Mahmut Esat Bozkurt”, Çağdaş Türkiye Araştırmaları Dergisi, "Ölümünün 50. Yılında Mahmut Esat Bozkurt Sempozyumu" (Kuşadası: 21 Aralık 1993), C:2, S:4-5.

Özüçetin, Y. ve Nadar S. (2010). “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersinin Üniversiteler Düzeyinde Okutulmaya Başlanması ve Geline Süreç”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, C:3, S:11, Bahar 2010.

<http://ubis.aydin.edu.tr/?Pointer=Main&>